Posudek na bakalářskou práci

Věry Novotné
Povaha sociální konstrukce genderových vzorců podle Margaret Meadové

Tato bakalářská práce doplňuje určitou mezeru v historii feministického myšlení, resp. myšlení, které obsahuje konstruktivistickou perspektivu ve vztahu k problematice pohlaví. Zejména v českém prostředí není obvyklé, aby se zájemci o genderovou problematiku vraceli k takříkajíc „protogenderovým" idejím, a je to pochopitelné, neboť úkolem dne je pro ně především orientace v současné genderové diskusi, příp. rozpomínání na historii českého ženského hnutí a myšlenek s ním spojených. Věra Novotná se však z dobrých důvodů obrací k autorce, která patří k těm, kdo zvlášť významným způsobem předjímali konstruktivistický přístup k otázkám pohlavím typický pro feministické myšlení druhé vlny, a přináší tak důležitou informaci k vývoji tohoto přístupu. Provádí důkladnou původní analýzu a interpretaci pramenů a dochází k přesvědčivě podložené prezentaci myšlenkové struktury Margaret Meadové, z níž se přesně dovídáme, jaké byly její konstruktivistické kocepty a jejich meze. Není sporu o tom, že volba tématu je vhodná a zpracování teoreticky velmi užitečné.

Jedná se o čistě teoretickou práci, která vyžaduje velmi pozorné čtení a interpretaci. Jako vedoucí práce mohu Věře Novotné vystavit nejlepší vysvědčení pro oboje. Její práce s textem prošla mnoha nutnými fázemi rešerší, třídění promluv a výroků, logického uspořádání argumentací až po sestavení celé myšlenkové struktury. Velmi dobře se autorka vypořádala i s nejobtížnější a centrální teoretickou otázkou mezí konstruktivistického přístupu Meadové, které však mají značně subtilní podobu. Autorce se dle mého názoru podařilo tento moment přesně uchopit.

Je na místě zmínit také dílčí klady práce. Mám na mysli zejména zacházení se sekundární literaturou, na jejímž základě autorka sestavila potřebné informativní rámce, jež nebyly cílem jejího vlastního bádání, jako jsou životopis Meadové, hlavní myšlenkové vlivy, ohlas a kritika u odborné i laické veřejnosti, a v neposlední řadě argumenty zdůvodňující relevanci formulace výzkumné otázky, totiž připisování konstruktivistického přístupu Meadové k otázkám pohlaví. Novotná se však drží pouze vlastního čtení pramenů tam, kde se jedná o analýzu a interpretaci textu, což jí umožňuje i kriticky posoudit některé problematické výklady či kritiku Meadové. Dalším kladem je, že autorka nejprve pečlivě rekonstruuje klíčové genderově relevantní koncepty Meadové (např. socializaci podle pohlaví), a následně sestavuje celkovou interpretaci jejího přístupu. Čtenáři tím umožňuje ověření svých závěrů. Osobně je považuji za podložené. Za jakýsi bonus pak lze považovat kritické posouzení názorů Betty Friedanové na Meadovou, neboť ho lze číst jako důležitou informaci o tom, jakým způsobem Freidan jako jedna z nevlivnějších iniciátorek druhé vlny feministického hnutí zprostředkovala svým čtenářkám a čtenářům myšlenky Meadové a jejich hodnocení.

V neposlední řadě chci vyzdvihnout jazykovou a zejména formulační kultivovanost této bakalářské práce.

Domnívám se, že zadání této bakalářské práce patří k těm obtížnějším. Věra Novotná se svému úkolu věnovala velmi dlouho a soustavně, byla schopna samostatné teoretické práce, ale zároveň svůj postup intenzivně konzultovala a rychle se učila. Také proto jen těžko hledám na této práci nedostatky.

Práci hodnotím jako výbornou a navrhuji 47 bodů.

PhDr.Hana Havelková
vedoucí bakalářské práce